

Ma kezdődik a néptánc-találkozó

Népzenei és szólótánc-hangversenyyel ma, pénteken este 8 órakor megkezdődik a sakszervezeti néptáncgyűjtések 15. találkozó-jának háromnapos eseménysorozata. A koncertet Újszegeden, a Vigadóban rendezik, ha esik az eső, az Ifjú-sági Házban. A Huzavona és a Fabatka zenekar, a Kalamajka és a Muzsikás együttes hangversenyén az EDOSZ legjobb szólótáncosait is láthatja a közönség.

Az ország különböző részeiből tizenhárom sakszervezeti együttes érkezik ma délelőtt Szegedre, találkozó-juk egyúttal az amatőr csoportok országos minősítő versenye is. A programokat először szombaton reggel 9 órától a Kisszínházban mutatják be, szakmai közönségnek. A versenyprogram

délután fél 4-kor az újszegedi szabadtéri színpadon folytatódik, ezt már a néptánckedvelő szegediek is láthatják (a délutáni bemutatóra a kék betűs jegyek érvényesek). Az esti előadás fél 9-kor kezdődik, ugyancsak az újszegedi szabadtéren (erre a piros betűs jegyek szólnak), eső esetén mindkét műsor a Sportsarnokban lesz. A zsűri a következő együtteseket minősíti: MEDOSZ — Kertészeti Egyetem, Ózdi Kohász, Törekvés, EDOSZ Szeged, Herendi Porcelángyár, Pápai Téglaár, Padragkúti Bányász, Pécsi Vasas Izzó, Salgótarjáni Kohász, Szekszárdi TOTYV, Várpalotai Bányász Táncgyűjtés és a mohácsi 502-es számú, valamint a debreceni 127-es számú szakmunkásképző intézet együttese.

Vasárnap Építőtábor-kapunyitás

Vasárnapról központi építőtábor nyílik Szegeden, a 600. sz. Móra Ferenc Ipari Szakmunkásképző Iskola Szolbuhin sugárúti kollégiumában. Az ide szállásolt diákoknak az iskola kollégiumában biztosítják a lehetőséget a játékra, a sportolásra. Egyébként pedig a tanulók a CSOMIEP építkezéseinek dolgoznak, többek között segítőknek a 624. sz. Szakmunkásképző Intézet új épületének munkálataiban is.

A megyei tanács és a megyei KISZ-bizottság illetékesei tegnap, csütörtökön ellenőrizték, hogy megvan-e az egészségügyi, szociális feltételek a tábor kapunyitásához. E hét végén érkezik az első turnus, melyet további három követ.

„Régóta cipelem a hátizsákom”

„Nem is tudok mit mondani... Tudja, ez igazán nagy kitüntetés, nem szörjék, sokat gondolkodtam, miért éppen én? Csak jönnek, mondják, kedves Lilla, gratulálok... Azt hiszem, ez az én nemzedékemnek szól, vagyunk még, ilyen sűrű életük. Sok mindent megértünk, és csak dolgoztunk, dolgoztunk...”

Apáczai-díjas: Gyurics Gyuláné

Panasznak ne vegye, az istenért, szerencsémre sohasem bántam meg, hogy ezt a hivatást választottam. Nézett is nagyot az anyám, amikor, állítólag négyéves koromban azt mondtam: óvónéni szeretnék lenni. Csibész kölyök voltam, folyton hazaszöktem az óvodából. Mikor eljött az idő, anyám nyakába vette az országot, Pestre akart iratni, de nem volt hely, így kerültem Kalocsára. Az apáczához. Mit mondjak, volt tanulnivalóm. Nem akarok családi dolgozat idecsúszni, csak a megértés kedvéért: nagyapám kubikos volt, mozgékony eszű ember, már 1919 előtt is a földmunkások mozgalmában, akkor meg a direktóriumban, utána börtönben, anyám is, én is ilyen közegben nevelődtem. Az apáczánál meg szívhattam magamba az ellenkezőjét. Hivatás-szeretetre azért ott tanítottak meg. Negyedikben aztán a Brunszvik-képzőbe kerültem, a Rózsák térére ment más világra volt. Sokkal szabadabb. Kezdték színházba járni, koncertekre, örültem, hogy olyan ruhát vesznek föl, amelyet akarok, nem mint Kalocsán, ahol megvolt, holnap rakott szoknya, fekete harisnya... Végeztem, jöttem volna haza, Makó környékére. Makóra nem, mert ott mindenki Lilinek szólított... Szajoli Fehér Lajos volt a főispán, apám, aki csaposlegényből akkor már főpincér lett a Koronában, jól ismerte, a kérvényemet mégis elutasították. Amikor 45-ben a kelesztapam beült a főispáni székbe — így mondom, de hát tudja: a Nemzeti Bizottság elnöke lett — megtalál-

tuk a kérvényt, rá volt írva, hogy politikailag megbízhatatlan. Hát ezért kerültem én a Fővárosba, gyermekfelügyelőnek. Helembán volt egy üdülő, odahordtuk a gyerekcsoportokat a háború elől. Borzalmas éjszakák, 5-6 riadóval, le a kicsiket a pincébe, aztán vissza, megingt le, sirtak, sóványak voltak... Negyvennégyben hazajöttem szabadságra, anyám nem engedett vissza, Makó felszabadulását itthon értem meg.

Mezőhegyesen lett állásom, csak hogy a gazdaság óvodájába befészkelte magát egy szabómester, kitenni nem lehetett. Az iskolában egyetlen tanítónő maradt, mit tehettem, beálltam tanítóni. Azok a gyerekek nem vésztettek évet, kaptak a 44-45-ös tanévről is bizonyítványt. Nyáron aztán megkaptam az óvodát, takarítottam, melaszt megtojást gyűjtöttem, hogy beindulhasson a napközi. Emlékszem, először akartam enni adni a gyerekeknek — a fele tojás már megzappolt. Fizetésem nem volt, az óvoda a földművelésügyi tárcához tartozott, az járt nekem, ami az elődeimnek, természetbeni.

Anyám megelégedte és — most is nevetve emlegetjük — „beállamosította” a mezőhegyesi óvodát. Addig nem ment ki a minisztériumból, míg át nem kísérték a népjóléti és meg nem csinálták a passzust, hogy most már odatartozom. Hősor volt, és még a 48 utáni idők is. Akkoriban a tanulmányi felügyelőségre kerültem, Békéscsabára. Ma már szinte

hihetetlen, mi mindent csináltunk... Jártam a közlegyeket, a közlegyeket borzalmos volt, mindenütt óriási problémák, mindenpova új óvónót akartak, mert hogy a régi klerikális, reakciós, fasiszta... Honnan vettük volna a párttag óvónókat? Cseréltünk a régiéket.

Mi is akkor tanultuk a marxizmust, nem győztünk tanfolyamra járni, szombatvasárnap gyapotszedés, szemináriumvezetés, térszorgatás. Folyton a teherautón ültünk. Úgy benne voltunk a dolgokban, egyszerű csak azt vettem észre, kiéplűt Magyarországon az óvodák rendszere, a különféle akcióktól, mozgalmaktól, hogy „Nevelj jobban”, meg „Térsz-óvoda-akció”, eljutottunk az első kézikönyv összeállításáig. Eleinte a tapasztalataimat írtam le, nem magán-szorgalomból, ebben mindig lusta voltam. Csinálni szerettem, de leírni... Fölkértek, unszoltak, sürgettek, kénytelen voltam. Kiváló Óvónó kitüntetést kaptam, amikor elkészült a kézikönyv, mert részt vettem az előkészítésében.

Szegedre, a Juhász Gyula utcába 1954-ben kerültem, azóta vezetem ezt az óvodát. Régi ház, megírtam a történetét, a Móra Panka is itt született. Huszonhat év alatt sokat csináltunk rajta. A világot itt nem hagytam volna, jó kis fész-kem, bázisom, biztonságos, gyerekzsivajos otthonom lett. Itt kísérleteztünk évekig, készítettük elő az új óvodai programot, magam csináltam a matematikafoglalkozásokat, az egész város ide járt hospitálni. Ezt már nem mesélem, hisz mindenki hallott róla, milyen korszerű, az iskolára jól fölkészítő nevelési program szerint dolgozhat-nak manapság az óvodák. Majd nézze meg, mennyi eszközünk, szemléltetőanyaga-gunk van a foglalkozások-hoz! Az óvónő csak kinyitja a szekrényt, kiemeli amire szüksége van... Hol van már az idő, amikor tojásért házaltam, bútort festettem, takarítottam...

Itt a vége, fuss el véle... Ez év november 28-án lesz az utolsó munkanapom. Nyugdíjba megyek, annyit járok az erdőbe, amennyit akarok. Bolond gyalogos turista vagyok, régóta cipelem a hátizsákom. Csak attól félek... Ez a kitüntetés pénz-zel jár, befizettünk egy kis Polskira. Majd csak ott lehet hagyni valahol az erdő-szélén...”

S. E.

Filmjeink külföldön

Az első félévben bemutatott magyar filmek közül válogattak a szocialista országok filmszakemberei Balatonfüreden. Lengyelország öt filmet vásárolt moziforgalmazásra, egyet pedig a televízió fog sugározni, a Német Demokratikus Köztársaságban és a Szovjetunióban négy-négy, Csehszlovákiában három, Bulgáriában, Mongóliában és Romániában pedig két-két magyar filmet mutatnak be a mozikban. A küldöttségek megvásárolták — többek között — az Örökséget (rendezte Mészáros Márta), valamint Rényi Tamás Élve vagy halva és Fábri Zoltán Fábrián Bálint találkozása Istennel című alkotásait. (MTI)

Folklór-kiállítások

A Fővárosi Művelődési Házban láthatók augusztus 31-ig Bolyos András és felesége népi iparművészeti munkái és Garcsik Zsófia fazekas alkotásai, illetve Polusin Anna iparművész babakiállításai.

Hódmezővásárhelyi népművészeti kerámiák címmel az Agyag- és Szilikáti- ipari Szövetkezet augusztus 31-ig mutatja be legszebb termékeit.

Több folklórműsor szórakoztatja a résztvevőket. Július 1-15-ig augusztus 31. között föllepnek: a BM Duna Művészegyüttes, a Fáklya Nemzetiségi Táncgyűjtés, a HVDSZ Bihar Táncgyűjtés, az Építők Vadrózsa Táncgyűjtése, a KISZ Központi Művészegyüttes, a Dunaiújvárosi Vasas Táncgyűjtés, a szolnoki Tisza Táncgyűjtés, az Erkel Ferenc Művészegyüttes, a Budapesti Táncgyűjtés és a Szövetkezetek Jászszági Népi Együttese.

Az Alföld települései és lakói

Dr. A. N. I. den Hollander könyve

Több mint 40 évvel ezelőtt tekintélyes külföldi tudós tanulmányozta a magyar Alföld lakosságának életviszonyait. Dr. A. N. I. den Hollander szociológus, az amszterdami egyetem volt professzora először 1936-ban látogatott el hozzánk azzal a céllal, hogy a nyugat-európai vidékektől lényegesen különböző magyar síkság tájait, települési sajátosságait vizsgálja. Utazásai során gazdag anyagot gyűjtött össze. Élelmiszerének, valamint Györfly István és Mendöl Tibor földrajztudósoknak köszönhető, hogy sokkal részletesebb képet festett hazánkról, mint a „puszták” romantikus leírói. Alföldünk „igazi arcának” fölfedezése, széles nemzetközi körben való megismertetése volt a célja, ezért könyvében foglalta össze tapasztalatait.

A könyv címe — amely holland nyelven 1947-ben, magyarul pedig most jelent meg a Mezőgazdasági Kiadónál — Az Alföld települései és lakói. A 30-as évek gazdasági és szociális elmaradottságát szakavatott élelmiszerrel mutatja be. Megírja, hogy „a tanyák lakóinak nagyobb része anyagilag, de minden vonatkozásban is, bizonyos nyomorúságban él. A szerző azóta többször volt hazánk vendége, utóljára 1974-ben, a Magyar Földrajzi Társaság Szolnokon tartott vándorgyűlésén tartott előadást. Könyvét szerette volna kiegészíteni a főlészabulási utáni nagy változások leírásával, de az e célból tervezett hosszabb magyarországi látogatására már nem kerülhetett sor, mert 1976-ban elhunyt.

Kár, hogy a magyar Alföld lakossága csak most, több évtizedes késéssel veheti kézbe a jeles nyugat-európai tudós művét, amely elég hitelesen ábrázolja, mi-

lyen nyomorban tengődött kapitalista viszonyok között tanyai, falusi népünk. Dr. Romány Pál szavaival: „Messziről indultunk, és olyan mélyről, hogy vannak, akik nem is szívesen vállalják, hihetetlennek tartják a múltat, pedig viseljük nyomait”. Polgári humanista szemléletű tudós méréseinek összefoglalása ez a könyv, s emiatt természetesen egész sor kérdésre nem adhatott megfelelő választ, megfigyelései nem lehettek teljes mélységűek. A Kiadó ezért tartotta szükségesnek utószót írni a magyar kiadás-hoz. Dr. Lettrich Edit föl-vázolja, mekkorát változott, gazdagodott az Alföld — den Hollander első látogatása óta.

A Czövek Olivér fordította könyvben természetesen sok szó esik a felszabadulás előtti Szegedről és környékéről is, amelynek teljesebb megértését bőséges illusztráció is segíti.

A szegedi ifjúsági napok programja

A Szegedi Ünnepi Hetek keretében az idei nyáron, július 26-tól 28-ig rendezik meg tízenegynégyeszer az ifjúsági napokat. Körülbelül 6500 fiatal érkezik a városba az ország szinte minden tájáról, valamivel kevesebben, mint tavaly. Külföldiek is ellátogatnak a színes eseménysorozatra. Jugoszláviából, Bulgáriából, Lengyelországból, Franciaországból és az NSZK-ból várnak csoportokat.

Sajnos, a közép- és felsőfokú oktatási intézmények kollégiumait tatarozták, ezért az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda csak 3700 fű és leány szálláshelyéről gondoskodhatott. Bács-Kiskun és Békés megyéből a résztvevők autóbusszokkal jönnek el a leglátványosabb rendezvényekre.

Az ifjúsági napok programjának fő színhelye a Múzeumtől a Körösy közgazdasági szakközépiskoláig húzódó Tisza-part sétánya lesz. Július 25-én, pénteken délután 2 órától az ottani emelvényen kezdődik a Zene, ricsaj című összejelentés. Délután 4 órától az újszegedi szabadtéri színpadon tartják az ünnepélyes megnyitót. Este 8-tól, az Ifjúsági Házban dzsesszmuzsikát

hallgathatnak a fiatalok, valamint beatmúsorokra és diszkókba mehetnek az ifjúsági klubokba. Kilenc órától nézhetik meg a szabadtéri játékok színpadán Verdi Falstaff című operáját.

Július 26-án, szombaton délelőtt 10 órakor az Expressz Shaw '80 címmel színes műsort láthatnak az újszegedi szabadtéri színpadon, ugyanakkor indul a Zene, ricsaj a Tisza-parton. Az Expressz Shaw '80 műsora délután 2-től folytatódik; 5 órától pedig színes, látványos karneválnak, jelmezek-be vonulnak a Tisza-partra a szegedi vállalatok, intézmények fiataljai. Este 9-től utcaból lesz, Eliás Gyula diszkójával, továbbá kinyitnak az ifjúsági klubok is. A szabadtéri Páskándi Géza; Kálmán király című drámáját játsszák.

Vasárnap 10 órától az Olimpia jegyében sportvetélkedőt rendeznek a Tisza-parti partifürdőn, a zenét „Óriás”, azaz Tóth András szolgáltatja. Közben a szemközti Tisza-parton folytatódik a Zene, ricsaj, délután 3-tól KRESZ-vetélkedő lesz ugyanitt, este 8-tól pedig az Ifjúsági Ház dzsesszműsorával zárul a XIV. szegedi ifjúsági napok programja.

Az iskolai nevelés társadalmi segítése

A népfrontmozgalom legfontosabb feladatai közé tartozik a közéleti ismeretek elmélyítése a lakosság körében: aktivisták százal igyeksznek előmozdítani, hogy az állampolgári jogokat, kötelezettségeket a társadalom minden rétegében, mindenekelelt az ifjúság körében kellően megismerjék.

Az állampolgári ismeretek tantervhez igazodó, kötelező iskolai oktatásának

bevezetésével új lendületet kapott a közéleti tudnivalók terjesztését szolgáló munka. Az ebből adódó feladatok, az iskolai nevelés társadalmi segítségének módszerbeli kérdéseiről kezdődött tanácskozás csütörtökön, tegnap a Hazafias Népfront Országos Tanácsának székházában szakemberek, népfront-tisztségviselők, társadalmi munkatársak részvételével.